

SITUACIJA NA KOREJSKOM FRONTU

Korejski front je i dalje zadržao svoj raniji oblik. Nisu se odigrali nikakvi događaji koji bi makar i pokušali da poremete sadašnje stanje na njemu. Uostalom, oštra zima i ostale vremenske prilike ograničavale su akcije šireg obima. Sem redovnih patroliranja i sukoba patrola bilo je i nekoliko kineskih napada na pojedine utvrđene tačke, koji su se završili bez rezultata. S vremena na vreme, u toku dana, izvode se artiljerijski dvoboji, a u toku noći Kinezi naročito rado upotrebljavaju svoje minobacače. Kinezi su sada snabdeveni sa dosta artiljerije i municije, te su počeli da upotrebljavaju jake koncentracije artiljeriske vatre protiv položaja snaga Ujedinjenih nacija. Tako, u pripremi napada na otek položaja američkih pomorsko-desantnih trupa, severno od Seula, Kinezi su upotrebili koncentraciju vatre od oko 14.000 zrna artiljerije kalibra 105 mm i minobacača, na jednu istaknutu terensku tačku zvanu *Varšava* i deo glavne odbranbene linije položaja. Ova koncentracija trajala je 26 časova. To nas donekle potseća na slična vatrena dejstva u Prvom svetskom ratu, u toku njegovog perioda rovovskog ratovanja: kod Arasa, Verdena i na oteku Meza—Ardeni, ili na naročito jake koncentracije vatre u prošlom ratu. Dejstvo ove vatre bilo je prilično efikasno. Bunker, amblasmani za mitraljeze, rovovi i skloništa bili su porušeni, a mitraljezi i automatska oruđa na napadnutom sektoru bili su izbačeni iz dejstva. Kinezi su najzad ovladali ovim delom položaja, ali ga nisu mogli održati, pošto su posle 24 časa bili odbačeni protivnapadom američkih pomorsko-desantnih trupa, potpomognutih snažnim dejstvom avijacije. Takvih je akcija bilo više na raznim delovima fronta.

Vazduhoplovstvo snaga UN — kopneno i pomorsko — još uvek je angažovano u operaciji *Strangle*¹⁾, dejstvom na celokupnu pozadinu severokorejskih i kineskih snaga. Glavni objekti napada i dalje su komunikacije, centrale i fabrike u oblasti reke Jalu. Taktičko vazduhoplovstvo sasredilo je svoje napade na koncentracije kineskih snaga na frontu i u pozadini, na slagališta i na pojedine fortifikacijske objekte, kao i podršku trupa UN pri odbijanju dnevnih napada neprijatelja. Na *MIG-aleji* i dalje dolazi do dvoboja između aviona na mlazni pogon obeju strana.

*

Kinezi su preko radija objavili da su njihovi i severokorejski fortifikacijski objekti nesavladljivi i da predstavljaju *prvu nesavladljivu odbranbenu organizaciju u istoriji ratova*, koja ima veliku dubinu, jako razgranate i duboko ukopane objekte i podzemne saobraćajnice u vidu tunela.

Pored toga što savremena odbrana zahteva što bolje i što jače korišćenje zemljišta i njegovog utvrđivanje, svakako da je i nesrazmera u tehnicu, a naročito u avijaciji, naterala Kineze i Severokorejce da se još više ukopaju i zaštite od gubitaka. Međutim, poznato je da ni fortifikacija iz skore prošlosti nije mogla potpuno da protivstane napadnim sredstvima, pa čak ni kod *Mažino* ili *Sigfridove linije*. Danas utoliko pre, pošto su savremena napadna sredstva daleko efikasnija od ranijih. Staviše, kineski utvrđeni front u Koreji ima i tu manu što može biti

¹⁾ Za detaljnije objašnjenje operacije *Strangle* videti »Vojno delo« br.

zmanevrovan pomorsko i vazdušnodesantnim akcijama s obe strane izduženog Korejskog Poluostrva. Prema tome, vest radio Pekinga predstavlja smišljenu propagandu i verovatno protivmeru na Ajzenhauerovo obećanje za skoro rešenje rata u Koreji i glasove o nekoj velikoj ofanzivi trupa Ujedinjenih nacija.

*

Prema podacima kojima raspolaže Ujedinjena komanda, gubici Kineza i Severokorejaca do kraja 1952 iznosili su 1,764.940 prema 364.370 poginulih, ranjenih, zarobljenih ili nestalih među trupama UN, što predstavlja približnu razmeru 6:1.

Gubici američkih aviona nadmašili su gubitke Kineza i Severokorejaca u razmeri 2:1, što je pojmljivo, jer je vazduhoplovstvo UN daleko mnogobrojnije od protivničkog i ima ofanzivnu ulogu, dok se protivničko drži uglavnom odbrane. Međutim, gubici američkih aviona na mlazni pogon tipa *Sabre F-86*, prema istim takvim avionima sovjetskog tipa *MIG-15* iznose 1:9, što će reći da na jedan izgubljeni *F-86* dolazi 9 *MIG-15*. Do kraja 1952 ukupno je oboreno 543 *MIG-15*.

Od početka rata u Koreji pa do kraja 1952, mornarica i pomorsko-desantne trupe izgubile su ukupno 1.016 aviona, od kojih je 464 izgubljeno u toku borbenih akcija, a 552 iz raznih uzroka.

Ž. R.

(The New York Times, januar i februar 1953)

DENEUTRALIZACIJA FORMOZE

Raniji pretsednik SAD, Truman, izjavio je 20 avgusta da Amerika ne traži Formozu za sebe i da njena budućnost treba da bude rešena međunarodnim sporazumom, a ne jednostranim rešenjem SAD ili bilo koje druge države. Za to vreme, a s obzirom na iskrsnu agresiju na Dalekom Istoku, Formoza ima da bude *neutralizovana*. Stoga je Truman u svojstvu vrhovnog komandanta oružanih snaga SAD, izdao naređenje Sedmoj američkoj floti da štiti neutralnost Formoze. Tako je tada došlo do njene *neutralizacije*.

Operativna grupa 12 Sedme američke flote (2 razarača i 1 nosač aviona sa 30 izviđačkih aparata), ima ulogu patroliranja u vodama oko Formoze i izvršenja zadatka pomenute neutralizacije.

Kao što je poznato, potučene snage Čang Kaj Šeka sklonile su se na Formozu. Od maja 1951 na Formozi se nalazi američka vojna misija na čelu sa general-majorom Viljemom Čezom, sa zadatkom da utvrdi vojne mogućnosti kuomintanških trupa, predloži potrebne mere i tip naoružanja, a zatim da vrši nadzor nad obukom sa tom američkom opremom.

Odmah po izbivanju rata u Koreji, Čang Kaj Šek je ponudio Ujedinjenim nacijama 23.000 svojih vojnika. Ujedinjene nacije su odbile ovu ponudu, pre svega pred pritiskom svetskog javnog mnjenja, a zatim i da se ovim ne bi izazvala Kina i rat proširio. Međutim, nova vlada pretsednika Ajzenhauera objavila je *deneutralizaciju* Formoze. Po svemu sudeći, ovo treba da bude neka vrsta zastrašivanja Kine, da bi se umerila u svom angažovanju u Koreji. Aluzije i glasovi o eventualnoj blokadi Kine treba ovo samo da pojačaju i da posluže kao probni balon za energičnije pokušaje Amerike na Dalekom Istoku, a posebno u Koreji.

Deneutralizacija Formoze, prema onome kako je objašnjena, treba da znači da je Čang Kaj Šekovim snagama ostavljena sloboda da sa Formoze napadaju kinesko kopno. Ali, ako bi došlo do napada Kine na Formozu, verovatno bi je Amerikanci branili i ne bi dozvolili da ona padne Kinezima u ruke.

Prema podacima koje je o kineskim nacionalistima u *Newsweek*-u od 9 februara 1953 objavio dopisnik tog časopisa, Harold Levin, po svome povratku sa Formoze, Čang Kaj Šek raspolaže trupama čije brojno stanje iznosi oko 500.000 ljudi. Od ovih snaga formirano je 10 armija od po 2 divizije i 1 samostalna divizija. Divizije su nešto slabije od američkih a jače od kineskih. Postoji i jedna

formacija gerilaca, koja drži 31 ostrvo ispred obale Kine i sa njih vrši upade na kinesko kopno. U jednoj operaciji tipa komandosa, Čang Kaj Šek je upotrebio čitavu jednu diviziju koja se na iskracnom mestu na kopnu održala 3 dana. Po svome povlačenju divizija je sobom pvela i 800 zarobljenika.

Kuomintanške pomorsko-desantne trupe sastoje se od 2 brigade sa pomoćnim delovima. Mornarica se sastoji od 80 manjih ratnih brodova, od kojih su 7 razarača, 22 broda za iskrcavanje i 7 čistača mina. Vazduhoplovstvo se sastoji od 4 puka lovaca-bombardera, 1 puka srednjih bombardera, 1 puka transportnih aviona i 3 foto-izvidačke grupe. Zasada su svi avioni sa klipnim motorima.

Šef američke vojne misije na Formozi, general-major Čez, izjavio je da kuomintanške snage nisu zasada toliko jake da bi mogle biti upotrebljene u operacijama većih razmera.

U svakom slučaju, kuomintanške snage na Formozi ne raspolažu ni transportnim brodovima ni avionima koji bi bili dovoljni da ih prebace na kinesko kopno. Prema tome, njihova eventualna akcija bi ostala u potpunoj zavisnosti od Amerikanaca.

Mada postoje mnoge pretpostavke i teoretska razmatranja o načinu kako bi se Čang Kaj Šekove snage mogle upotrebiti, zasada ta razmatranja ne zaslužuju naročitu pažnju, te se ovde neće ni iznositi.

U okviru Ujedinjenih nacija odmah se pojavila opozicija zbog deneutralizacije Formoze i nagoveštaja moguće blokade kineske obale. U ovome prednjači Velika Britanija, čije bi trgovinske veze sa Kinom (preko Hong Konga) ova blokada potpuno presekla.

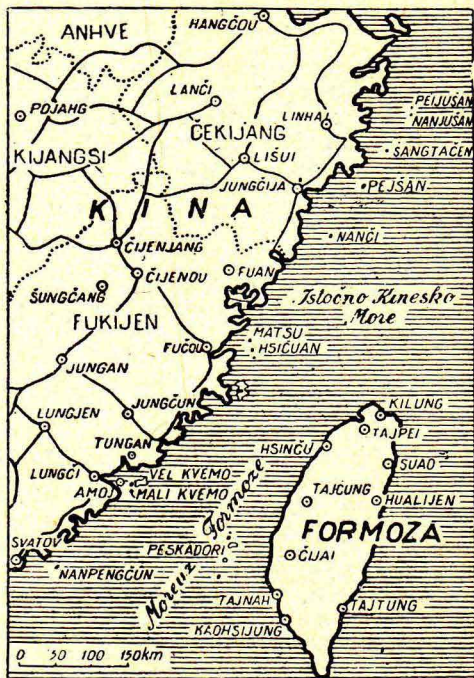
Amerika ogromnim delom snosi teret rata u Koreji, naročito u pogledu ljudskih žrtava, te se njeno javno mnjenje ne može lako pomiriti sa činjenicom da se taj rat vodi već pune dve godine bez odlučnih rezultata i bez ikakvih perspektiva na brzi završetak. Svesni svoje snage, Amerikanci su naučili da u rat ulaze angažujući se za što brže njegovo okončanje; tako je bilo u Prvom, a tako i u Drugom svetskom ratu, mada je ovaj ipak duže trajao i posle ulaska Amerike u rat. Jedno od glavnih pređizbornih obećanja pretседnika Aizenhauera bilo je što skorije *časno okončanje rata u Koreji*. Zatim, on je bio u Koreji i upoznao se na licu mesta sa tamošnjom situacijom. Da li će posle deneutralizacije Formoze doći još važniji i dalekosežniji politički događaji, to će nam pokazati budućnost. Bolje je ne praviti prognoze.

Ž. R.

(The New York Times, Newsweek i Time, januar 1953)

FORMIRANJE I OBUKA JUŽNOKOREJSKE ARMJE

Amerikanci su juna 1949 poslali u Južnu Koreju jednu grupu svojih vojnih instruktora na čelu sa general-majorom Rajanom, sa zadatkom da pomogne Južnokorejce u formiranju i obuci njihovih oružanih snaga. Ova grupa nosi naziv: Američka vojno-savetodavna grupa u Južnoj Koreji (*U. S. Military Advisory Group to*



the Republic of Korea — K MAG). U početku je brojala manje od 500 ljudi, ali se po izbijanju rata naglo povećala i sada dostiže broj od preko 2.000 raznih stručnjaka.

Američki vojni instruktori daju potrebne savete Južnokorejcima koji obuhvataju celokupan proces stvaranja oružanih snaga. Ovde dolaze svi poslovi počev od evidencije za regrutovanje, njegovo izvršenje, upućivanje u centre za obuku i sama obuka, formiranje osnovnih, taktičkih i operativnih jedinica i štabova, razne službe itd. Pa čak i kada su jedinice oformljene, instruktori ostaju u njima, saraduju sa dotičnim starešinom — Južnokorejcem — i pružaju mu savete pri njegovim odlukama. Na taj način, dejstvujući kao *druga ličnost* južnokorejskog starešine, ili njegov »dvojnik«, oni ustvari sprovode dalju obuku na praksi, tj. u borbi, onemogućavajući mu da učini neku grublju grešku u odnosu na američku doktrinu.

Obuka Južnokorejaca izvodi se po američkim pravilima i propisima, koji su prevedeni na korejski jezik. Kursevi i škole takođe su po američkom tipu. Osnovna obuka traje 16 nedelja i izvodi se u specijalnim centrima. Starešinski kadar obučava se u školama rodova vojske, struka i službi.

Pri stvaranju starešinskog kadra nailazi se na velike teškoće. Koreja je za 40 godina bila pod okupacijom Japana, a oni su Korejce isključivali sa svih iole vodećih položaja, tako da sada nemaju iskustva u rukovođenju bilo kakvim komplikovanijim poslovima, pa ni u starešinskim ulogama u vojsci.

Za pomoćnike američkim instruktorima uzet je izvestan broj najdarovitijih Južnokorejaca i poslat u Ameriku da tamo usavrši jezik, svrši razne stručne škole i upozna se na licu mesta sa američkom doktrinom. Za dobijanje profesionalnih oficira, koji će biti jezgro nove armije Južne Koreje, obrazovana je vojna akademija po uzoru na američku akademiju »Vest Point«. Ona zasada ima skraćeni kurs da bi se što brže dobio veći broj oficira.

Najveći problem predstavljalo je dobijanje viših oficira, sposobnih za komandovanje divizijama i višim jedinicama. Da bi se taj problem rešio, oktobra 1951 obrazovana je Komandna i generalštabna škola — slična onoj u Levenvortu, u Americi. Prvi tečaj ove škole održan je pomoću tumača. Postignuti uspeh bio je potpuno zadovoljavajući, tako da su se od slušalaca tog tečaja mogli izdvojiti instruktori za sledeće tečajeve. Sada su nastavnici te škole Južnokorejci, a Amerikanci su samo u ulozi savetodavaca.

U toku cele prve godine rata u Koreji, južnokorejske divizije bile su stalno angažovane u borbi sa neprijateljem. Iako su kroz samu borbu dobile obuku i stekle izvesno iskustvo, ipak je sve ovo daleko zaostajalo od obuke ljudstva i jedinica koji su prošli redovnu obuku u pomenutim centrima i odatle bili upućivani na front u vidu pojačanja ili dopune. Stoga se pojavila potreba da i te jedinice prođu kroz obuku i da se na taj način obuka svih delova južnokorejskih snaga izjednači. Docnije, kada se front ustalio, nastala je praksa da se jedinice povlače s fronta u pozadinu i s njima izvodi dopunska obuka. Na pozadnoj prostoriji korpusa, na samom vojištu, obrazovani su centri za obuku. Divizije su po delovima skidane s fronta i upućivane u ove centre. Obuka traje osam nedelja. Za osamnaest meseci otkako je uveden ovaj sistem obuke, sve su južnokorejske divizije uspele da prođu kroz nju.

Najzad, obuka i instruktora obuhvata sve instance Južnokorejske vojske, počev od načelnika generalštaba pa sve do najnižih jedinica. Uz načelnika generalštaba Južnokorejske armije nalazi se kao savetodavac sam šef američke Vojne misije general-major Rajan. Pored komandanata divizija i korpusa nalaze se američki pukovnici ili potpukovnici. U štabovima ovih jedinica takođe se nalaze američki instruktori. Samostalne jedinice, artiljerijski divizion, tenkovske, inžinjeriske i jedinice za vezu, imaju takođe američke savetodavce. Na taj način postignute su dvostruke koristi: južnokorejske trupe upotrebljene su odmah na frontu, za najkraće moguće vreme, a s druge strane, obuka njihovog starešinskog kadra nastavljena je na praksi — u borbi — bez bojazni na greške i njihove rđave posledice.